ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЯ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА І МЕНСКАГА КОМІТЭТАЎ ЛЕНІНСКАГА КОМУНІСТЫЧНАГА САЮЗУ МОЛАДЗІ БЕЛАРУСІ

№ 99 (481) Аўторак 6 верасьня 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у АЎТОРАК, ЧАЦЬВЕР І СУБОТУ | Год выд. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена": Менск, Комсам. 25.

ПАСЬЛЯ МЮД'у

Весткі, якія атрыманы рэдакцыяй, кажуць аб тым, што ў гэтым годзе сьвяткаваньне міжнароднага юнацкага дню па Беларусі прайшло з надзвычайна вялікім уздымам.

У чырвонай сталіцы Беларусі — Менску, 4-е верасьня зьявілася сьвятам ня толькі рабочай моладзі, але і ўсяго працоўнага насельніцтва.

Вялікія людзкія натоўпы і бесперапынныя ланцугі дзяцей розных узростаў на ўсім шляху сустракалі дэмонстрацыю.

...цыянальнага выхаваньня і ваенізацыі моладзі.

Асабліва значнымі дасягненьнямі мы яшчэ ня можам пахваліцца. Тут праца толькі пачалася, яе трэба са дню ў дзень замацоўваць і пашыраць.

Апошнія міжнародныя падзеі зрабілі ў гэтых адносінах некаторы (а ў асобных ячэйках і організацыях значны) штуршок уперад.

Трэба гэтыя дасягненьні замацоўваць, рухацца ўперад.

Сьвяткаваньне МЮД'у у Менску.

4-е верасьня прайшло пад адзнакай груктоўнай і ўважлівай папярэдняй падрыхтоўкі комсамольскіх ячэек.

Сходы і ўрачыстае пасяджэньне, якія адбыліся напярэдадні МЮД'у, як і дэмонстрацыя ў нядзелю, зьявіліся яскравейшымі сьведкамі таго, што сучасны настрой моладзі магчыма ахарактэрызаваць словамі:

— БАДЗЁРАСЬЦЬ І ЎПЭЎНЕНАСЬЦЬ.

У комсамольскіх організацыях падрыхтоўка і правядзеньне МЮД'у было шчыльна зьвязана з падвядзеньнем вынікаў у галіне інтэрнацыянальнага выхаваньня...

Сьвята МЮД мінула.

У перадзе ізноў будзёная і настойлівая работа.

І ў гэтай рабоце нам трэба моцна запамятаваць словы аднаго з лёзунгаў МЮД'у, у якім гаворыцца, што:

— ...„Замежны комсамолец раскідвае проклямацыі, змагаецца з фашыстамі, організоўвае забастоўкі.

Мы падымаем продукцыйнасьць працы, вучымся экономіць і быць добрымі гаспадарамі. Усё гэта — адна справа, адны зьвеньні сусьветнай пролетарскай рэволюцыі".

Здраднікі аб'ядналіся

Тэлеграмы з Кітаю паказваюць надзвычайна характэрны малюнак таго, у якіх умовах ідзе зараз клясавая барацьба і асабліва ў Уханскім раёне.

Уханскія здраднікі цяпер без галавы. Аб гэтым сьведчаць іх спробы аб'яднаньня з Нанкінам і ўмацніць свае шэрагі, а з другога боку—той тэрор, які дасягнуў нячуваных разьмераў. Гэты тэрор—аднак слабасьці, а ня моцы. Уханскія здраднікі імкнуцца запужаць рабочых. Яны бачаць, што жоўтыя саюзы адцьвітаюць, не насьпеўшы закрасаваць, а рэволюцыйны рух з кожным часам мацнее.

Нерайшоўшы чорны лягер, уханцы ідуць па шляху: расстрэлаў, караў і шыбеліц.

Яшчэ больш абвастрае становішча тое, што ўханцы зараз перажываюць вялікі фінансавы крызіс. Шмат магазынаў зачыняецца. Сялянства спыніла падвоз рысу ў горады. Недахват рысу выклікае галодныя бунты.

Беспрацоўе за апошнія дні хоць крыху і зьменшылася, у сувязі з адчыненьнем японскіх тэкстыльных фабрык, але ўсё ж такі надзвычайна вялікае.

Уханскі ўрад фактычна ліквідуецца. Калі да гэтага дадаць яшчэ і тое, што паўночныя мілітарысты знаходзяцца ў паласе часовага посьпеху на франтох, дык зусім будзе зразумела палітыка ўханскага ўраду, які імкнецца як найхутчэй аб'яднацца з Нанкінам.

І апошнія паведамленьні кажуць, што на конфэрэнцыі па аб'яднаньню Ўхана з Нанкінам дасягнута поўная згода па ўсіх пытаньнях. Нават парашылі прасіць зноў вярнуцца да працы Чан-Кай-Шы—гэтага ката рабочых і сялян.

Контр-рэволюцыйны лягер нібыта ўзмацняецца, але гэта не надоўга.

Нянавісьць паміж асобнымі генэраламі існавала і будзе існаваць. І часова аб'яднаньне Ўхана з Нанкінам ня зможа справіцца з простымі задачамі, ня кажучы аб тым, каб яны змаглі згрупаваць вакол сябе масы. А ў той час рэволюцыя расьце. Яе сілы мацнеюць. Кітайская комуністычная партыя зараз у падпольлі, але гэта не аслабіла яе ўплыву на масы,—наадварот ён мацнее.

Вялізарную ролю ў гэтым адыграла тая акалічнасьць, што компартыя своечасова прызнала свае памылкі. Яна высунула правільныя лёзунгі і вядзе гэраічную барацьбу—гэтая барацьба скончыцца перамогай.

Вітаем усе пастановы Пленуму

(Рэзолюцыя сходу комсамольскага актыву гор. Гомеля па дакладу аб выніках пленуму ЦК і ЦКК УсеКП)

Заслухаўшы даклад аб выніках аб'яднанага пленуму ЦК і ЦКК, актыў далучаючыся цалкам і поўнасьцю да пастаноў пленуму, бярэ на сябе абавязак садзейнічаць іх няўхільнаму правядзеньню ў жыцьцё.

Сход актыву вітае ўсе пастановы пленуму, як правільныя і своечасовыя, знаходзячыеся ў адпаведнасьці з Ленінскай лініяй, як гарантыруючыя нам далейшыя посьпехі ў справе гаспадарчага будаўніцтва, справе абароны краіны, справе замацаваньня саюзу рабочых і сялян.

Мы адзінадушна ўхваляем меры прадасьцярогі, прынятыя пленумам у адносінах да опозіцыі, як меры накіраваныя да захаваньня адзінства і дысцыпліны ў шэрагах партыі, настолькі патрэбных ва ўмовах сучасных цяжкасьцяў у гаспадарчым жыцьці і абвастрэньні міжнароднага становішча.

Мы з свайго боку далучаемся да пастановы Гомельскага партактыву і рашуча ганьбуем адзінак опозіцыянэраў Гомельскай організацыі, якія спрабавалі правесьці ў нашу організацыю шкодныя, дэзорганізатарскія думкі.

Актыў заклікае ўсю організацыю ўсіх членаў комсамолу цясьней згуртавацца вакол партыі, яе ленінскай большасьці, і павялічыць сваю энэргію ва ўсіх галінах соцыялістычнага будаўніцтва, і ў асаблівасьці ў справе абароны СССР і ўзмацненьня пролетарскай інтэрнацыянальнай салідарнасьці.

Няхай жыве ленінскі ЦК УсеКП(б)!

Сталіца сьвяткуе МЮД

Пад штандарамі комсамолу крочылі тысячы працоўнай моладзі Лёзунгі МЮД'у павінны стаць жывой справай

МАЙ У ВЕРАСЬНІ.

Яшчэ напярэдадні прыбраліся тыя памяшканьні, дзе працуе шмат комсамольцаў.

У суботу вечарам па гораду адбылося звыш 50 сходаў з дакладамі аб сьвяце. Шмат якія ячэйкі наладзілі сямейныя вячоркі.

Пасьля дакладаў—чыталі і зацьвярджвалі лісты замежным братам, калектыўна ўступалі ў вайсковыя гурткі і ТСА—Авіяхім. Гэта была лепшай рэзолюцыяй.

На сходы комсамольцы прыходзілі ў сваёй лепшай вопратцы—сьвята адчувалася на ўсе 100 проц.

Вечарам, а палове адзінаццатай на вуліцах замігацелі факелы і пачуліся сьпевы. Гэта пасьля вечароў комсамольцы організавалі факельны паход. Да першай гадзіны ночы можна было бачыць на вуліцах дэмонструючых комсамольцаў.

Раніцою, ў нядзелю 4-га, Менск бачыў бясконцую дэмонстрацыю комсамольцаў і беспартыйных, піонэраў і неорганізаваных дзяцей... 10 тысяч ішло пад сьцягамі...

Мітынг на Пляцы Волі адчыніў тав. Шаліма:

—13-ты МЮД намі, моладзьдзю Савецкага Саюзу, праводзіцца ў час надзвычайна цяжкага міжнароднага становішча. Адно з найважнейшых пытаньняў міжнароднага становішча—гэта **падрыхтоўка вайны супроць СССР.** Узмацніць нашу абароназдольнасьць—гэта наша першая задача.

Капіталістычны мір бачыць набліжэньне сусьветнай рэволюцыі і дзеля гэтага ўсімі сіламі пытаецца задушыць рабочы рух. Арышты комуністых ў Румыніі, Балгарыі і іншых дзяржавах яскрава гаворыць за гэта. Наша другая задача—маральна і матар'яльна дапамагчы нашым замежным братом. Поўны збор інтэрнацыянальнага пятачку—гэта будзе з нашага боку першай добрай дапамогай.

Ад ЦК КП(б)Б гаворыць тав. **Абрамчук:**

ЦК Комуністычнай Партыі Беларусі вітае комсамольскую організацыю з яе сьвятам.

Ваш актыўны ўдзел у гаспадарчым будаўніцтве не на словах, а на справе—гэта неадкладная задача.

Тыя комсамольцы, якія зараз вучацца, павінны больш аддаць увагі вучобе.

Бадзёрыя МЮД'аўскія лёзунгі кідае ў натоўп сэкратар ЦК ЛКСМБ тав. **Бараньнікаў:**

— Рабочыя, чырвонаармейцы і піонэры! За міжнародную рэволюцыю—гучнае ўра!

— За моцную дапамогу Заходнім братом—гучнае ўра!

— За бязупыннае гаспадарчае будаўніцтва нашай краіны—гучнае ўра!

І натоўп адказвае:

— Ура-а-а-а! Ура-а-а-а!

Апошнім ад комсамольцаў-чырвонаармейцаў выступае тав. Саковіч:

— Ад чырвонаармейцаў за вінтоўкай гарачае прывітаньне рабочым-комсамольцам ад варштату. Мы вас упэўніваем, што тыя дасягненьні, які мае Саюз, заraз намі абараняюцца. У сваю чаргу мы ўпэўнены, што калі прыдзе час, уся рабочая моладзь выйдзе на дапамогу нам у барацьбе супроць наемнікаў сусьветнага капіталу.

Мітынг скончан... Тымі-ж роўнымі калёнамі праходзіць дэмонстрацыя па Ленінскай, потым на Савецкай міма ЦК партыі, дзе прымаецца парад, і адтуль к саду «Кім».

А вечарам уся комсамолія ўдзельнічала ў масавым гуляньні ў садзе «Профінтэрн». Адтуль нясьліся навакол гукі оркестру, сьмех, залатымі зьвёздамі рассыпаўся фэйрвэрк.

„Мы армія мільлёная"...

Дэмонстрацыя на вуліцах Менску.—У авале тав. Абрамчук вітае працоўную моладзь ад імя ЦК КП(б)Б.

Да баявой падрыхтоўкі!

Рабочая моладзь прадпрыемстваў поліграфічнай вытворчасьці г. Менску, заслухаўшы даклад аб 13 Міжнародным Юнацкім Дню, лічыць, што асноўны лёзунг партыі—падрыхтоўка да абароны нашай краіны ад узброенага нападу буржуазіі,—павінен быць добра ўцямлен кожным з нас.

Вайна няўхільна. Будзем гатовы да яе!

У 13 МЮД мы павінны праверыць, як у нас справа з ваенізацыяй, ці ўсе мы дастаткова прапітаны баявым духам.

Усе павінны быць у гуртках ваенных ведаў, навучыцца метка страляць і карыстацца працівагазам.

Ні адзін малады рабочы не павінен застацца тут з боку. Гэта—першае.

Другое—трэба памятаць, што наш удзел у соцыялістычным будаўніцтве набывае у сучасны момант вялізарнае значэньне; чым дысцыплінаваней, тым лепш будзем мы працаваць у нашых кас і машын, тым больш у нас шансаў да перамогі.

І трэцяе—замацоўваць сувязь з замежнымі братамі, сачыць за іх барацьбой. Не забываць аб інтэрнацыянальным пятачку, таварышы!

Няхай жыве наша сьвята!

— Рабочая моладзь, да баявой падрыхтоўкі!

Наперад, пад штандарам КІМ'у.

У таварыша, на другім паверсе

Па старай драўлянай лесьвіцы паднялася група моладзі на другі паверх. Папала ў кухню. Некалькі кабет клапоцяцца каля печкі, раскладаюць рыбу ў талеркі. Пахне сьвятам.

Праз невялічкі перадпакой, сьцены якога абвешаны цыбуляй, відаць направа 2 небальшых пакоі і налева адзін пабольш, прыгатаваных для гасьцей. На сталах—пакрытых сьветлымі абрусамі стаіць пачэньне. Памяшканьне добра асьвятляецца лямпамі.

Прышоў гармоністы. Пад гукі яго музыкі запляскалі. Ня вытрымаў і стары партыец Шнэйдар: пусьціўся ў пляс. Як мог, адкалоў „рускага" пад захоплёныя крыкі моладзі.

Нарэшце, амаль усе сабраліся. Прыступілі да чаю, вячэры.

У цесноце, да не ў абідзе. Пасьпіўшыся, усе—чалавек 60 зьмясьціліся ў 2-х маленькіх пакойчыках.

За закускай выступіў сэкратар комсамольскай ячэйкі:

— Сьвяткаваньне 13-га МЮД'у і спайка з беспартыйнымі—задача нашага вечару.

— У СССР заўтра вольна дэманструюць, а за межамі моладзь будзе зьбірацца пад пагрозай арышту—зазначыў комсамолец Царык.

— У гэтай сьвяточнай і прытульнай абстаноўцы нельга забываць аб нашых абавязках: 1) нам неабходна рыхтавацца да вайны; 2) неабходна ўсю сілу бросіць на ўзмацненьне вытворчасьці—напомніў т. Гольдблат—сэкратар парт. ячэйкі.

А стары Шнэйдар успамінае:

—20-30 гадоў таму назад, трэба было ў лесе зьбірацца, у падвале, а цяпер мы зьбіраемся дзе хочам. Неабходна спайка. **Адзін—дом не падніме, а ўсе падымуць.**

— Трэба памятаць аб сваіх абавязках на ўзмацненьні вытворчасьці. На нас глядзіць моладзь Захаду,—кажа дырэктар фабрыкі **Шэрман.**

Тав. **Чэрапахіна** прывітала ўсіх ад беспартыйнай моладзі.

— Нам, беспартыйным, трэба ўступіць у комсамол—так скончыла яна.

Чай зьмяняецца рыбай, прамовы—сьпевамі. Яшчэ адзін гармоністы зьявіўся ў кватэры. Усім паскакаць хочацца. Па гармоністаму—у пакоі. Разьбіліся хто дзе. Вальс, потым „кракавяк", „падыспан". Кожны адчувае сябе, як дома. Тут і пажылыя кабеты, і грудныя дзеці, якія пад музыку „скочуць" у матак на руках. Ад усяго гэтага ўва ўсіх цёплае пачуцьцё ў грудзёх.

Зноў сьпевы за сталом. Сыплюцца вясёлыя частушкі:

— Вот настали времена, времена—моменты—
„Куры просят петухов... платить алименты".

— Дзед будзе комсамолец, бацька—піонэр
Ім тара-ра, ім тара-ра, ім тара-ра-рара...

Шумна і весела ад сьпеваў, музыкі і топату „ў тахт".

На момант прыціхлі. Слухаюць невялічкую вусную газэту. Трошкі аб МЮД'зе. Цікавыя фэльетоны на тэмы аб жыцьці фабрычнай моладзі.

Раптам экстранныя тэлеграмы. Сярод іх адна з Масквы: вагон слоў выслан „Галоўслоўкомам" для рэдактара вуснай газэты...

Прыбралі сталы, лаўкі і крэслы. У прасторных цяпер пакоях—ігры і сьпевы.

Але вось запела комсамолка Голда. Усе прыціхлі—слухаюць уважліва.

Сьпела „На сьмерць Леніна", „Есьць на Волге утёс", „Шаг за шагом", „Шахту", „Кірпічыкі".

Голду зьмяніў комсамолец Кац. Сьпеў прыгожую яўрэйскую песенку. Затым выступіў **Царык:** выканаў новыя сьпевы, якія вывучыў з газэт (а матыў сам падабраў).

Ніякага шаблёну. Усё новыя і новыя сьпевы. Здаецца ім і канца няма. Удзельнічаюць усе.

— Прыгожа тут—вырвалася ў весь час маўчаўшага гармоністага—чырвонаармейца.

Добрая спайка адчуваецца. Я яшчэ не такіх вячарох ня бываў...

Да поўначы гулялі. Разышліся ўсе задаволеныя. Дзякавалі гаспадароў кватэры:

— Ніколі,— казалі ўсе, — ня было яшчэ ў нас такой добрай вячоркі. Часьцей бы такія!

* * *

Так прашла Мюд'аўская вячорка ў комсамольцаў Менскай абутковай фабрыкі.

Кватэру прадставіў свой комсамолец — т. Шляпачнік, а закуску і іншыя „прелести"—у складчыну набылі.

Ня толькі комсамольцы былі ў гэты вечар тут—уся рабочая моладзь разам з імі адзначала так проста і добра сваё сьвята.

Эсьфір.

Удар па брыдзе і недысцыплінаванасьці

— Вечар чырвона-бярэзінскіх комсамольцаў „па Малашкіну“.—Чаму яны не зьявіліся на лягэрны збор.—Замест ячэйкі—балалайка.

„...Пятрусь, любы, дзе ты?..“

(Барысаў)

Быў ціхі суботні вечар. Сустракаючы «вандруючых» па вуліцы, павольна ішоў рыжанькі запрэжаны ў добры фаетон, конік фурмана. Пакурваючы папіросы «Экселянс» у фаетоне сядзелі 3 комсамольцы з фабрыкі «Чырвоная Бярэзіна», перад імі стаялі футляры, якія ламаліся ад «спатыкачу», «хлебнай», «мадэры» і інш.

Але вось здарэньне: конь пачаў спатыкацца ўсё часьцей і часьцей і нарэшце стаў. Ды дзе стаў! Як раз на масту, які злучае Нова-Барысаў з Барысавым.

Хлапцы кінулі ў паветра некалькі „матаў“ і, узяўшы свае футляры, рушыліся пехатою. Яны адчувалі сябе вельмі няпрыемна, ніводнае вока не прапускала іх, а знаёмыя нават пыталіся:

— Куды гэта вы накіраваліся?

— На пастаноўку—адказвалі яны (яны ўсе зьяўляліся сябрамі белдрамгуртка). І, падняўшы галавы ўверх, ішлі да бліжэйшага фурмана.

* * *

Але вось і Полацкая (Барысаў), тая вуліца, дзе так весела адчувае сябе кожны з трох. Тут далёка ад фабрыкі, ад зіркага вока ячэйкі, тут іх ніхто ня ўбачыць, тут ім „трынь трава“. А вось і старэнькая хатка пазірае на вуліцу сваімі абгніўшымі сьценамі. Але гэта нічога, зараз кожная хатка ім люба і каштоўна. Там чакаюць іх каханыя – фабрычныя дзяўчаты-комсамолкі.

Увайшлі. І хутка пачалося звоны бутэлек і шклянак заглушалі гутарку. Дзяўчаты чырванелі, выпіваючы да дна ружовы „Спатыкач“. Ґоман, песьні, выпіўка цягнуліся да 2 гадзін ночы. Напіўшыся, хлапцы разьляглісія па сталох.

Вось Алесь, сядзеўшы за сталом і не ўбачыўшы куды дзелася яго Таня, раптам схапіўся за галаву і закрычаў:

— Таня, Таня! І паваліўся ня жывым на падлогу.

Яму—вады, сітра.—«Ажывілі» крыху хлапца, палажылі на ложак. А Тані ўсё няма. Матка (Тані) абегла ўсе кусты каля хаты с кіем у руках. Але Таня пашла шукаць з Лаўрэнавым самагонкі. І калі яна прышла, матка кінулася да яе з кіем. Таня кінулася да Алеся за дапамогай, але ён ляжаў ня жывы і ня мёртвы.

На другім ложку ляжала дзяўчына і крычала:

— Пятрусь, любы, дзе ты, Пятрусь!..

Расквітала, кончылася «суботняя ноч» чырвона-бярэзінскіх комсамольцаў Алеся, Юзі, Доры, Тані, Нюры і інш.

Скончылася, і аб ёй ніхто(?) акрамя ўдзельнікаў ня ведае. Ня ведае нават Малашкін*), у якога яна пазычана, ня ведае бюро колектыву КСМ «Чырвонай Бярэзіны». Ну, а мне прышлося даведацца ад самых удзельнікаў, якія пахваліліся. Пахваліся хлапцы, хай і не скардзяцца та тое, што я напісаў. Я тут, браткі, ня пры чым, напісаў з вашых-жа слоў.

С. Клопаў.

*)Аўтар аповесьці „Луна с правой стороны“.

У лягэр ісьці—ногі баляць

(Менск, Горраён).

7 гадзін вечары. Маленькі пакойчых файкому напоўнен людзьмі. Некалькі чалавек, седзячы каля вакон, чытаюць нейкія «вынікі», некаторыч атрымоўваюць у кіраўніка спраў паперкі, а частка проста „шапоча“ ля дзьвярэй «хто за што выклікан».

Аказалася, што ўсіх выклікалі на РК па адной справе—за няяўку на лягэрны збор.

Першае пытаньне—справа комсамольца **Каждана** ячэйкі Ваенведаў.

Каждан сыстэматычна п'янстваваў, за апошні час працы ў ячэйцы ніякай ня вёў, нарэшце папаў на бюро ячэйкі. Са слоў сэкратара, на пасяджэньні бюро ён трымаў сябе з «гонарам», груба адказваў на пытаньні і лаяў партыйца, які падаў на яго заяву. На пытаньне «ці будзе ён п'янстваваць і далей»—адказаў: «Вось выйду з пасяджэньня і зноў вып'ю». Ячэйка вынесла яму суворую вымову з папярэджваньнем. На лягэрны збор ён не зьявіўся, але ўбачыўшы, што ячэйка яшчэ раз будзе ставіць пытаньне аб ім, падаў заяву аб выключэньні з комсамолу. На пытаньне, «чаму падаў такую заяву?» ён адказаў: «усё роўна выключаць, дык, калі ласка аслабаніце мяне! На ячэйку скардзіцца няма чаго. Лічу вымову неправідловай. А калі вы падцьвердзіце гэтую пастанову ячэйкі, дык і вы такія самыя».

Каждан аднагалосна быў выключан з комсамолу.

Комсамолец У. ячэйкі ВСНГБ не зьявіўся на збор таму, што патрэбна было здаваць экзаміны ў унівэрсытэт.

— «Ня думаў, што гэта так сур'ёзна і што прыдзецца адказваць, а то пайшоў-бы. Цяпер я разумею, што зрабіў памылку і абяцаю больш не паўтараць гэтага». Вось што нарэшце адказаў тав. У., і за неяўку на збор атрымаў вымову з папярэджваньнем.

Комсамолец **В—кі** цягельнага заводу, малады, але здаровы хлапец. На бюро ячэйкі ён тлумачыў неяўку на збор тым, што ён 1908 году нараджэньня, па яго словам, павінны былі ісьці комсамольцы 1907 году нараджэньня, згодна загаду. Хоць грошы ўнёс, а ў лягэр не зьявіўся, ня гледзячы на папярэджаньне сэкратара ячэйкі. «Каб гэта сур'ёзная была мобілізацыя, дык пайшоў- бы, а то лічу, што і без мяне абыйдуцца».

І на першы раз В-кі атрымаў суровую вымову.

Апошняй разьбіралася справа **Маліноўскай, комсамолкі ячэйкі Нарпіт. Маліноўская**, сябра бюро ячэйкі, сэкратар мясцкому хатніх працаўніц. За тры дні ведала аб зборы, дала грошы, але ў лягэры не зьявілася. Тлумачыць гэта тым, што папершае: «балелі ногі», а падругое, «ня было каму зьмяніць яе на службе».

Увесь час хітрыла, сварылася з сэкратаром ячэйкі, жадаючы падмануць бюро РК. Па словах сэкратара ячэйкі, **Маліноўская** часта не зьяўлялася на пасяджэньне бюро ячэйкі, на агульны сход перад выхадам у лягэры ня прышла, правільнага адрасу месца жыхарства ячэйцы не давала.

Бюро РК рашыла: **Маліноўскай** вынесьці суворую вымову і выключыць з сяброў бюро ячэйкі.

* * *

Вось, відавочна, тыпы тых комсамольцаў, ад якіх ідуць розныя антыленінскія, дробна-буржуазныя настроі. Вось ад каго можна чакаць нядысцыплінаванасьці, нядбайнасьці, наплявацельства на працу і інш.

Тыя таварышы, якія атрымалі вымову, але пакінуты ў комсамоле, хай памятаць, што райком чакае ад іх іспраўленьня і праяўленьня сваёй адданасьці саюзу на працы. Але не патрэбна не забываць, што гэта апошняя мерка ўзьдзейнічаньня і што ў далейшым РК рашуча будзе весьці барацьбу за чыстату ленінскіх шэрагаў комсамолу, вымятаючы вон сьмяцьцё з сваіх шэрагаў.

Ляпіч.

Ен „адпадчывае“

(Чырвона-Слабадзкі раён, Бабруйшчына)

У 1925 годзе ПАЛЯШЧУК ВАСІЛЬ, будучы вучнем сямігодкі, уступіў у Комсамол. У 1926 годзе ён паступіў у Слуцкую профтэхшколу і стаў лічыць, што „мэта яго дасягнута“.

Улетку ён прыяжджаў у сваю родную вёску Гулевічы „інтэлігэнтным“ хлапцом. Комсамольская ячэйка, прыняўшы на вучот Паляшчука даручала яму розныя працы, але ён іх ня выконваў. Яму даручылі распаўсюджаньне газэт,—у яго „ня было для гэтага часу“. Яго высоўвалі на працу па збору сродкаў у Тыдзень Абароны—ён „ня ведае калі праводзіўся гэты збор“. Калі яго запыталі: чаму ён так наплявацельскі адносіцца да працы“,—атрымалі адказ: „мне ўжо Комсамол абрыдзеў. Я прыехаў адпачыць і пагэтаму нічога ня буду рабіць“.

І выходзіць так: праводзіцца сход ячэйкі, а Паляшчук у хаце на балалайцы іграе. Ен таксама стаў весьці дружбу з вясковымі хуліганамі. Такіх „Паляшчукоў“ трэба гнаць з Комсамолу.

М. Шпілеўскі.

На парозе у Чырвоную армію

Мы гатовы

2-га верасьня ў клюбе Карла Маркса адбыўся сход прызыўнікоў, на якім тав. Воскабойнікаў зрабіў даклад аб міжнародным становішчы, а акрваенком т. Місьнікоў праінфарміраваў аб надыходзячым прызыве 1905 г.

Пасьля абмену думкамі сход прыняў наступную рэзолюцыю:

„Агульны сход прызыўнікоў г. Менску знаходзіць, што сучасны прызыў будзе праходзіць у надзвычайна складаных міжнародных абставінах.

Гэтыя акалічнасьці вымагаюць ад кожнага „прызыўніка ўважлівых і добрасумленных адносін да прызыву і да будучай службы ў Чырвонай арміі. Гэта вымагае ад прызыўніка зразумець усю сур'ёзнасьць і адказнасьць задачы ў справе абароны свае соцыялістычнае бацькаўшчыны, Савецкага Саюзу.

Агульны сход заклікае ўсіх прызыўнікоў да няўхільнай і сваечасовай яўкі на зборные пункты, не дапускаць учынкаў п'янства і хуліганства ў часе прызыву і быць дысцыплінаваным і служакамі ў шэрагах Чырвонай арміі.

Няхай жыве Чырвоная армія—апора і абарона соцыялістычнае бацькаўшчыны— Савецкага Саюзу!

Няхай жыве правадыр і кіраўнік Чырвонай арміі ЎсеКП(б)!“

„У дэзэртыры ня пойдзем“

(Багушэвіцкі сельсавет, Меншчына)

Ячэйка комсамолу, ячэйка КП(б)Б і сельсавет праводзілі агульнымі сіламі кампанію прызыву 1905 году. Сельсаветам быў склікан у апошніх числах жніўня сход. Тут былі абсуджаны пытаньні прызыву. Дапрызыўнікі сабраліся ўсе. Выслухалі сур'ёзна і дзелавіта. Выбралі на сходзе сваіх 5 прадстаўнікоў для ўдзелу ў жараб'ёўцы.

— Ідзеце і цягнеце. Даручаем вам, значыць, свой лёс—гаварылі на сходзе.

— Цягнеце ня бойцеся, выцягнеце —ісьці—пойдзем, крыўдзіцца ня будзем. І так разышліся.

28 жніўня у нядзелю ячэйка КСМ і КП(б)Б зноў сазвалі сход. Паставілі даклад: міжнароднае становішча і задачы дапрызыўніка. Дакладчык быў добры. Ясна і дзелавіта сказаў што трэба было. Дапрызыўнікі вынесьлі пасьля рэзолюцыю: „Пойдзем калі трэба бяз усякіх хістаньняў. Знаем сваё месца. У баркі ня пабегом (там такое месца ёсьць, дзе ўперад дэзярціры захаваліся).

Прачытаў пасьля старшыня сельсавету загад, растлумачыў як і што. Сказалі пасьля, што выбарчым патрэбна будзе зрабіць. Адзін струсіў —„Нага баліць, сказаў“. Засьмяяліся дапрызыўнікі.—„Ага, вось ужо спужаўся, што з цябе далей будзе? Нічога ён не адказаў і змоўк.

Настрой у прызыўнікоў нараджэньня 1905 году добры. Няма ніякай бузы і п'янкі.

Дапрызыўнік.

На дапрызыўным сходзе

(В. Стальбоўшчына, Меншчына).

Звычайная нядзеля, ды толькі не для ўсіх—у дапрызыўнікоў сёньня сход. Са ўсіх вёсак сельсавету сышліся яны ў сельсавет абгаварыць тыя пытаньні якія сёньня іх хвалююць.

І трымаюць яны сябе неяк павайсковаму, калі глянеш на першы выгляд. З уважлівасьцю слухаюць, што кажа ім прадстаўнік ад вайсковае часткі.

— Таварышы, сёлетні прызыў, ваш прызыў праходзіць у надзвычайна складаных умовах міжнароднага становішча: буржуазія задзіраецца з намі.

— Усе, як адзін будзем абараняць заваёвы Кастрычніка, як адзін будзем вытрыманымі і цьвёрдымі за справу працоўных, як і нашы папярэднія таварышы.

— Дадайце, няхай жыве Чырвоная армія!—гукнуў адзін з дапрызыўнікоў.

Пасьля дакладу аб ільготах, запытаньні пасыпаліся.

— Чаму ў гэтым годзе нашым сем'ям ільгот не далі—пытае адзін.

Тады другі, доўга ні думаючы, кажа свайму таварышу:

— Ты-б мо' хацеў, каб табе сама ільгота на печ прышла, а пайдзі заслужы яе раней, тады дамагайся.

Хлопцы сьмяюцца, жартуюць.

— Хаця нумар вялікі выцягні,—жаніцца думаю, дык трэба было-б дома астацца—кажа Янка свайму абранаму прадстаўніку.

— А ты вазьмі ды выцягні малы, хай пойдзе паслужыць, сьвету пабачыць, —кажа другі хлопец.

— Ды што цяпер служыць—ідзеш у войска, як у госьці—растлумачвае дэмабілізаваны чырвонаармеец.

— Гэта даўней у войска ішлі, як на кару якую, а цяпер, брат, другая справа. Там цябе цяпер і грамаце навучаць, калі ты ня ўмееш, і ў пытаньнях разьбірацца будзеш умець.

— Даёш Чырвоную армію! Пойдзем, паслужым, сьвету пабачым, а хто намкнецца на нашу волю—адпор дамо.

З вясёлым настроем разыходзяцца хлопцы з сельсавету, а сонейка коціцца к захаду.

Аер.

Роля шэфтаварыства

Прызыўная кампанія не замыкаецца ў вузкія аправы, а таму ў гэтай працы вялікую ролю павінна адыграць організацыя шэфтаварыства.

Прымаючы самы шырокі актыўны ўдзел у правядзеньні прызыву, шэфорганізацыі павінны прыдаваць яму характар кампаніі, разгортваючы шырокую організацыйную ваенную работу ў вёсцы. Шляхам організацыі гурткоў вайсковых ведаў, стралковых гурткоў, цiраў, здавальняючы іх неабходнымі прыладамі.

У дні прызыву, калі ўвага шырокіх сялянскіх мас зьвернута да Чырвонай арміі, шэфорганізацыі павінны ўцягнуць новыя колы ў іх шэрагі Асаавіахіму, усебакова растлумачваючы перад імі задачы вобчаства.

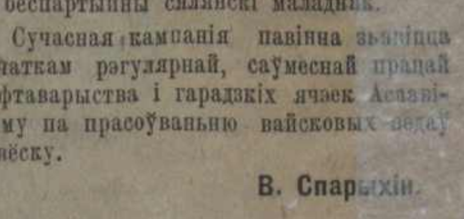
Зараз вёска вельмі мала абхоплена фізкультурай, а паміж тым гэтае пытаньне для вайсковай справы зьяўляецца адным з асноўных, бо сучасная вайсковая тактыка патрабуе лоўкага, шустрага і фізычна-падрыхтаванага байца.

Элемэнтарныя-ж заняткі па фізкультуры ня толькі не патрабуюць ніякіх выдаткаў, але і не зьяўляюцца вельмі складанымі, як, напр., навучыць моладзь добра і хутка бегаць, пераскакаць праз канавы і платы, метка і далёка кідаць штучныя гранаты і г. д., між тым, як гэта зьяўляецца вядомым штуршком у абароны.

Асаблівае значэньне прымае ў гэтай кампаніі ўдзел комсамолу і шэфскага актыву моладзі наогул. Комсамол у гэтыя дні прызыву пасылае ў шэрагі арміі новыя папаўненьні моладзі, якая сваім прыкладам павінна зьяднаць навакол сябе беспартыйны сялянскі маладняк.

Сучасная кампанія павінна зьявіцца пачаткам рэгулярнай, саўмеснай працай шэфтаварыства і гарадзкіх ячэек Асаавіахіму па прасоўваньню вайсковых ведаў у вёску.

В. Спарыхін.

Ладзяць тэрарыстычныя акты.

У Ленінградзе выкрыты 2 шпіёнска-тэрарыстычныя групы. Пасылкаю і фінансаваньнем груп займаліся Латвійская і Фінская контрразьведкі.

Ад калегії Аб'яднанае Дзяржаўнае Палітычнае Управы.

Паўнамоцным прадстаўніцтвам АДПУ ў Ленінградзе за апошні час зьнішчана некалькі новых спробаў організаваць тэрарыстычныя акты ў СССР, прычым у выніку наладжанага расьсьледваньня аб гэтых спробах удалося поўнасьцю выкрыць напад тэрарыстаў на Дзелавы клюб у Ленінградзе на Мойцы 7-га чэрвеня 27 г.

Выяўлены такія абставіны: 26 чэрвеня 27 г. прыгранічнымі часьцямі АДПУ пры пераходзе латвійскае граніцы затрыманы 3 узброеныя асобы, якія, як выявілася, былі ранейшымі афіцэрамі—Самойлавым В. А., Строевым Н. П. і Ацеркафам А. З. Гэтая група была паслана парыскім цэнтрам расійскіх манархістаў —прыхільнікаў быўш. вялікага князя Мікалая Мікалаевіча Раманава для організацыі (згодна ўласнага прызнаньня арыштаваных) тэрарыстычных актаў супроць асобных партыйных і савецкіх працаўнікоў у Ленінградзе.

Гэтыя асобы прызналіся, што яны профэсыянальныя шпіёны, і латвійская контр-разьведка сыстэматычна дапамагала ім узамен за шпіёнскія весткі.

Другое: У жнівені гэтага году ленінградзкаму поўнамоцнаму прадстаўніцтву АДПУ стала вядома, што з Гельсінгфорсу, з таго-ж цэнтру, адкуль была перакінута ў траўні—чэрвені ў БССР група тэрарыстаў Опэрпута, Захарчэнка, Шульц і Вазьнясенскага рыхтуецца новая перакідка тэрарыстаў. Весткі падцьвердзіліся, і 23 жніўня ў вёсцы Шуя, Петразаводзкага павету, былі затрыманы 2 тэрарысты—Аляксандр Барысавіч Балмасаў (капітан урангельскае арміі, сын генэрала, фінскі падданы, вядомы ДПУ, як шпіён фінскага генштабу, агент маёра Розенштрэма) і А. А. Сольскі (унук старшыні дзяржаўнага савету царскай Расіі). Пры арышце былі знойдзены: рэвольвэры, 2 наганы і шмат да іх патронаў, дзьве бомбы вялікае руйнуючае сілы, 4 ручныя гранаты, каробка з капсулямі грымучага жывога срэбра і бікфордавы шнур.

Трэцяе: 20 жніўня каля Петразаводзку выкрыта яшчэ адна група тэрарыстаў. Пры прасьледаваньні гэтая група забіла лясного аб'ездчыка—селяніна вёскі Іванаўскае Вядзежкіна, а 26 жніўня пасьля таго, калі аказала ўзброенае супраціўленьне, была зьнішчана. Пры перастрэлцы былі паранены тры чырвонаармейцы.

Група гэтая складалася з Салаўёва С. В. (сына палкоўніка, удзельніка ўзрыву ў Дзелавым клюбе) і нейкага Шорына (быўшага афіцэра) расійскага эмігранта-манархіста). Пры забітых былі знойдзены рэвольвэры і шмат да іх патронаў, 4 ручныя гранаты і бомбы.

У выніку сьледзтва выяўлена, што абедзьве тэрарыстычныя групы—Сольскага, Балмасава, Салаўёва і Шорына былі пасланы ў СССР прадстаўніком манархічнае арганізацыі ў Гельсінгфорсе пры непасрэдным удзеле і дапамозе з боку асоб, належачых да генэральнага штабу Фінляндыі. Фінскія пагранічнікі перапраўлялі праз граніцу тэрарыстаў; выбуховыя матар'ялы і ўсё патрэбнае для вырабу бомб тэрарысты атрымлівалі пры дапамозе асоб, належачых да фінскага генэральнага штабу.

Абедзьве групы атрымалі заданьне наладзіць шэраг тэрарыстычных актаў на членаў ураду СССР, а таксама ўзарваць Волхаўстрой, наладзіць выбухі ў рэдакцыях газэт і на раённых партсходах, арганізаваць атручэньне ў грамадзкіх і рабочых сталоўках.

Арыштаваныя Балмасаў і Сольскі далі падрабязныя паказаньні, як падрыхтоўваўся і ажыцьцяўляўся выбух у Дзелавым клюбе ў Ленінградзе. Паказаньні гэтыя поўнасьцю адпавядаюць вынікам сьледзтва, праведзенага ленінградзкім ДПУ пасьля выбуху, але агалашэньне гэтых матар'ялаў зьяўляецца пакуль-што несвоечасным.

Зараз сьледзтва па справе абодвых злоўленых груп тэрарыстаў-шпіёнаў (як латвійскае, так і фінскае груп) канчаецца, і вінаватыя хутка стануць перад пралетарскім судом.

Старшыня АДПУ В. МЕНЖЫНСКІ.

Рыхтуйцеся да Кастрычніка

Ужо час пачаць папярэднюю падрыхтоўку.—Як ідзе праца на мясцох?—Чакаем лістоў ад дапішчыкаў

Аб зьмесьце сьвяткаваньня

З ліста ЦК КП(б)Б

Падрыхтоўка да сьвята — самае сьвята павінны праходзіць пад знакам праяўленьня ініцыятывы і самадзейнасьці з боку грамадзкіх арганізацый пры поўным і актыўным удзеле шырокіх рабочых і сялянскіх мас.

Толькі своечасовая прапрацоўка ўсіх мерапрыемстваў партыі па арганізацыі сьвяткаваньня можа забясьпечыць шырокі ўдзел мас, выклікаць уздым, дзеля гэтага да працы па падрыхтоўцы сьвяткаваньня неабходна прыступіць зараз-жа—праз фракцыі адпаведных арганізацый—утварыць камісіі па адзначэньні 10-е гадавіны Кастрычнікавае рэволюцыі пры ўстановах, з акруговай камісіяй пры акрывыканкоме на чале.

У працягу бліжэйшых тыдняў падрыхтоўчая работа па сьвяткаваньні павінна насіць агітацыйна-прапагандысцкі характар і заключаецца, прыкладна, ў падрыхтоўцы дакладчыкаў, арганізацыі і правядзеньні гурткоў па асобных пытаньнях, зьвязаных з 10-й гадавінай Кастрычніка, зьбіраньні агітацыйна-прапагандысцкае літаратуры для выставак, вечароў успамінаў, мастацкіх пастановак у клюбах, арганізацыі конкурсаў і рэгулярнай справаздачнасьці ў гэтай працы на агульных сходах рабочых, сялянскіх дэлегацкіх сходах і сходах тэй ці іншай дабраахвотнай арганізацыі і г. д.

Вялікае значэньне мае правядзеньне па асобных прафсаюзах і прадпрыемствах вечароў успамінаў, аднаўляючых асобныя моманты перадкастрычнікавае барацьбы гэтага прадпрыемства або саюзу.

Сярод сялян падрыхтоўку сьвяткаваньня 10-е гадавіны Кастрычнікавае рэволюцыі неабходна праводзіць выкарыстоўваючы хаты-чытальні і народныя дамы для правядзеньня вечароў успамінаў, арганізацыі гурткоў, сялянскія сходы для дакладаў, каляндарна прыстасаваных да тых ці іншых момантаў перадкастрычнікавае барацьбы.

Зьмест сьвяткаваньня, выходзячы з самое назвы яго, у асноўным заключаецца ў:

1) найбольш поўным і даступным для разуменьня і праверкі кожным рабочым і селянінам высьвятленьні вынікаў дзесяцігадовае барацьбы і дасягненьняў на шляху пабудаваньня сацыялізму;

2) ацэнцы міжнароднага становішча і ролі СССР, як цытадэлі сацыялізму, які будуецца;

3) ацэнцы чарговых задач партыі і Ўлады ў барацьбе за адзінства і далейшае пасьпяховае сацыялістычнае будаўніцтва.

У гэтай галіне трэба правесьці шэраг практычных мерапрыемстваў. Важнейшыя з іх наступныя: шырокая справаздачнасьць кастрычнікавых камісій у друку, прыцягненьне ўвагі мас да іх працы, пастаноўка справаздач на сходах рабочых і мабілізацыя тым самым грамадзкае думкі вакол гэтае працы. Неабходна ўцягнуць у працу кастрычнікавых камісій самыя шырокія пласты нашых беспартыйных актывістых рабочых і сялян. Трэба дамагчыся, каб максымум камуністых, комсамольцаў, рабочых і сялян узялі ўдзел у падрыхтоўцы да сьвяткаваньня.

Да гэтага часу ўся праца церпіць ад арганічных недахопаў. Трэба праверыць і наладзіць справу так, каб партыя і комсамол увайшлі-б у працу і сталі-б кіраўнікамі гэтае працы, каб партыйныя камітэты ці бюро ячэек на прадпрыемствах, у сёлах і раёнах кіравалі ёю і каб гэтае кіраўніцтва было-б поўнасьцю забясьпечана.

Да дзесяцігодзьдзя Кастрычніка.

Чым абнавіцца Менск

Менская акруговая камісія па падрыхтоўцы сьвята прыстасоўвае да гадавіны Кастрычніка адчыненьне новага мэханізаванага хлебнага заводу, вялікага халадзільніка, новых пяці школ, закладку ўнівэрсытэцкага гарадка і электрыфікацыю вёскі Лошыца.

МЦРК прыстасоўвае да сьвята збор сродкаў на самалёт свайго імені, адчыненьне дзіцячага саду для дзяцей пайшчыкаў, утварэньне кооператыўных куткоў пры клюбах, малюючых вынікі 10-цігадовай працы МЦРК.

У Воршы

Галоўным падарункам да кастрычнікавых дзён у Воршы зьявіцца **адчыненьне новай электростанцыі.**

Пабудова станцыі каштавала каля 300 тысяч рублёў. Будавалася яна 3 гады з разьлікам пуску ў дзень 10-ці годзьдзя Кастрычніка.

Больш увагі падрыхтоўцы!

(З прамовы загадчыка АПА ЦК УсеКП(б) тав. Крыніцкага)

Рабочых і сялян неабходна, па думцы тав. Крыніцкага, азнаёміць з наступнымі момантамі:

Кастрычнікавая рэволюцыя адчыніла шлях да соцыялістычнага разьвіцьця гаспадаркі СССР, шлях аднаўленьня гаспадаркі. Кастрычнікавая рэволюцыя паставіла вёску на шлях гаспадарчага ўздыму і соцыялістычнае перабудовы, забясьпечыла „генэральны шлях“ вёскі да соцыялізму праз кооперацыю. Кастрычнікавы пераварот паставіў краіну на шлях культурнае рэволюцыі.

Кастрычнікавая рэволюцыя ў корані перакяніла суадносіны клясаў у нашай краіне і адчыніла пэрыод дыктатуры пролетарыяту. Яна стварыла ўмовы для ўмацаваньня саюзу рабочых і сялян, стварыла формы сапраўднае дэмакратыі, дэмакратыю саветаў.

Гэты момант павінен быць выразна падкрэсьлены ва ўсіх надыходзячых палітычных кампаніях, у асобку на надыходзячых зьездах профсаюзаў.

Трэба растлумачыць значэньне Кастрычнікавае рэволюцыі для моладзі гораду і вёскі.

Усё растлумачэньне ў друку міжнароднага становішча СССР павінна быць шчыльна зьвязана з растлумачэньнем інтэрнацыянальных задач пролетарыяту нашае краіны і міжнароднага значэньня нашага соцыялістычнага будаўніцтва.

Неабходна так правесьці падрыхтоўку сьвяткаваньня, каб рабочыя і сялянскія масы ўзялі сапраўды шырокі ўдзел ва ўсёй працы.

„Ля Газэт“—ліст, выданы парыскімі комсамольцамі для комрапаганды сярод войск. На малюнку—шаржы і карыкатуры на французскіх генэралаў.

РАБОЧАЯ МОЛАДЗЬ

Што праспала ячэйка белдзяржбуду?

Ня вучнёўства, а гора

Эксплёатуюць малышоў.—Патрэбна „амаладжэньне“ броні.—Экспэртная камісія таксама сьпіць дзявяты месяц.

Не на ўсіх прадпрыемствах у аднолькавых абставінах знаходзіцца пастаноўка вучнёўскай справы. На адных лепш паўстаўлена, на другіх — у выніку цэлага шэрагу прычын — прымае шкадлівы і ўродлівы характар.

Прыкладам прадпрыемстваў другой катэгорыі зьяўляецца Беларускі Дзяржаўны Будаўнічы Трэст, дзе абсьледваньне асыстэнта Менскага акруговага аддзелу працы выявіла шмат адмоўных бакоў.

Таксама „бранявікі“

Перш за ўсё зьдзіўляе ў Белдзяржбудзе некалькі нязвычайны ўзрост броньпадлеткаў.

Сапраўды. У брыгадзе налічваецца 15 вучняў, якія па ўзросту падзяляюцца наступным чынам: 1909 году нараджэньня—1 вучань, 1908—3, 1906 —2, 1905—1, 1904—2 і 1903—3.

Чытач зьдзіўлен. Як маглі трапіць у лік броні гэткія «старычкі?» Ларчык проста адчыняецца — большасьць з іх была ў свой час прынята на працу па протэкцыянізму і без ведама юнсэкцыі Біржы Працы.

Умовы працы

Якая-ж пасьпяховасьць нашых «бранявічкоў?»—Вельмі слабая. Напрыклад, адзін хлапец, які працуе ўжо звыш 2 з паловай гадоў за ўвесь час ня здолеў пайсьці вышэй трэцяга разраду. Астатнія недалёка адсталі ад яго.

Прычыны такога «пасьпяховага» навучаньня вучняў хаваюцца ў іх слабой зацікаўленасьці да ўздыму кваліфікацыі, іх імкненьні—больш «выгнаць» грошай, але менш зрабіць. Адсюль — нядбайныя адносіны да вытворчасьці, інструмантаў, недысцыплінаванасьць і г. д.

Ёсьць і незалежныя ад вучняў прычыны слабой пасьпяховасьці: няпрыстасаванасьць і дрэнныя гігіенічныя ўмовы памяшканьня дзе яны працуюць, адсутнасьць аховы працы і г. д.

Экспэртная камісія існуе толькі на паперы.

З часу яе апошняга пасяджэньня прайшло ўжо 9 месяцаў, з прычыны чаго той ці іншы хлапец калі і пасунецца ў кваліфікацыі ўперад, дык усё роўна будзе сядзець некалькі месяцаў на старым разрадзе.

Эксплёатацыя малалетніх

З некаторага часу на прадпрыемствах Белдзяржбуду стала прымяняцца вучнёўства звыш броні. Што яно з сабе ўяўляе?

Некаторыя рабочыя самавольна бяз біржы працы бяруць да сябе ў падручныя 11 і 12 гадовых хлопчыкаў і самым сапраўдным чынам іх эксплёатуюць. Прымушаюць малышоў піонэрскага ўзросту пераносіць цяжкасьці, плацячы ім па 10 рублёў у месяц.

Рабочым гэта выгадна, бо яны працуюць зьдзельна і атрымліваюць плату таксама і за работу сваіх падручных.

* *

На ўсе вышэйадзначаныя факты комсамольская ячэйка Белдзяржбуду глядзела, як кажуць, «скрозь пальцы».

Яна ня цікавілася пастаноўкай вучнёўства на прадпрыемстве, як ня цікавілася эканомработай наогул.

Гэты самы.

„Наша хата з краю“,—кажуць вучні М.-Б.-Б. чыгункі

На пасяджэньнях вытворчай нарады замест комсамольцаў—пустое месца

Аб рацыяналізацыі вытворчасьці зараз шмат гутараць. І ня толькі гутараць.

У вагонных майстэрнях і дэпо існуюць вытворчая камісія і нарада.

Некаторыя паляпшэньні, якія зроблены ў варштатах, далі эканоміі ў год тысячы рублёў.

Пераход вагонных майстэрняў ад рухавіка ўнутранага згараньня да электрычнай энэргіі зьменшыў выдаткі на палову.

Раней вагоны затрымліваліся ў рамонце па дзесяць і болей дзён. Зараз гэтыя затрымкі зьменшыліся на палову.

Усе гэтыя мерапрыемствы—бязумоўна добрая рэч.

Але... але гэта заклятае «але»...

Усе ажыцьцяўленыя прапановы ўнесены выключна дарослымі рабочымі.

Прадстаўнікі-ж моладзі ня выказалі на пасяджэньнях вытворчай нарады ніводнай карыснай думкі.

Наогул вучнёўства М-Б-Б-чыгункі вельмі недастаткова цікавіцца пытаньнямі вытворчасьці і рацыяналізацыі працы.

Гэта аўторытэту комсамольскай ячэйкі ў вачох дарослых рабочых ня павялічвае.

Б—й.

Доўнінг стрыт, 10..

Трагічны канец лёрда Кітчынэра

Таямніца „Гампшыра“

Лёрд Джордж Батон Кітчынэр оф Хартум быў адзіным чалавекам, ня маючым аніякіх адносін да «Інтэліжэнс-Сэрвіс», але ведаўшым аб слаўным рапарце Сіднэя Рэйлі аб здрадніцтву ў карысьць немчыны расійскага вайсковага міністра Сухамлінава, Манасэвіча і іншых.

Калі рапарт Сіднэя Рэйлі папаў на Доўнінг-стрыт, адзін з афіцэраў штабу Кітчынэра, які працаваў ў «Інтэліжэнс-Сэрвіс», даведаўшыся аб гэтым, паведаміў свайго начальніка чад асабістую адказнасьць.

Маючы дзіўныя довады расійскага здрадніцтва, Кітчынэр ня хістаўся. 2 чэрвеня 1916 г. ён на аўдыенцыі з каралём Гэоргам, сумесна парашыў, што на наступны дзень выяжджае ў Пецярбург.

Ён павінен быў зрабіць уплыў на нядбаласьць і слабавольле цара, настаяць на зьмяшчэньні вялікага князя Мікалая Мікалаевіча, вышэйшым галоўна-камандуючым расійскай арміі і патрабаваць прыкладнай кары здраднікам, прозьвішчы якіх будуць апублікаваны.

Насіліся чуткі, што падарожжа Кітчынэра робіцца ў сувязі з спэцыяльнай і сакрэтнай місыяй, галоўная мэта якой заключалася ў прыманьні захадаў да ачышчэньня расійскай арміі ад здраднікаў.

З прысутнай яму энэргіяй ён бязумоўна дасягнуў-бы жадаемых вынікаў у галіне рэарганізацыі расійскіх войск, і вызваленьні арміі, ад «шпэгаў», якія блытэжылі яе дзейнасьць.

Падарожжа Кітчынэра хавалася ў строгай таемнасьці. Ён павінен быў выехаць ў Расію праз Нарвэгію і Швэцыю з аднаго паўночнага порту Шатландыі, маючы на мэце небясьпекі з боку нямецкіх падводных лодак.

У 4 гадзіны дню 5 чэрвеня 1916 г. лёрд Кітчынэр выехаў у мора на бранепосцы «Гампшыр» эскадры адмірала Джэліко разам з вялікай колькасьцю зьнішчыцеляў.

Гэта нечаканая падарожжа выклікала моцнае нездавальненьне «Інтэліжэнс-Сэрвіс». Паны з Доўнінг-стрыту з даўняга часу мелі вырожасьць да гэтага чалавека, які не падлягаў іх дырэктывам.

Усемагутныя фінансістыя з Лідэнхолстріту пастанавілі, што вайна, карысная для іх вялікіх сьпэкулятыўных опэрацый павінна працягнуцца на шмат гадоў. Кітчынэр, які жадаў зьвярнуць расійскай арміі яе боядольнасьць і адвагу і аднавіць мінулы прэстыж Мікалая Мікалаевіча, а перашкаджаў ажыцяўленьню плянаў банкіраў. «Інтэліжэнс-Сэрвіс» турбаваўся, што усе узрастаючае значэньне генэрала можа зрабіцца пагражаючым іх уплыву, і яны-б ахвотна пазбавілі свайго супрацоўніка магчымасьці выканаць яго проэкт.

Варожыя адносіны брытанскай паведаміцельнай службы да Кітчынэра вылікалі небясьпеку ў некаторых яго таварышоў, і яны парадзілі яму адмовіцца ад падарожжа. Але Кітчынэр ня ўхіляўся ад небясьпекі. Турботныя адчуваньні яго сяброў здаваліся яму бяз усякіх падстаў. І ён узышоў на крэйсэр «Гампшыр», даказаўшы, што не баіцца сваіх ворагаў і верыць ў свае сілы.

Катастрофа здарылася праз некалькі гадзін, калі крэйсэр выйшаў у мора, і наступілі змрокі. Нечакана пачуўся страшэнны ўзрыў—і праз пяць хвілін «Гампшыр» патануў з усім экіпажам.

6 чэрвеня адмірал Джэліка паведаміў караля Гэорга кароткай тэлеграмай аб здарэньні.

З глыбокім засмучэньнем данашу, што ўчора а 8 гадзіне ўвечары крэйсэр „Гампшыр“ з лёрдам Кітчынэрам і яго штабам натрапіў на міну ў Захадзе ад Оркнэйскіх выспаў.

Джэліко.

У працягу шмат якіх дзён зьнішчыцелі, якія экспортыравалі крэйсэр, вытваралі дасьледваньне месца катастрофы, падабралі некалькі мерцьвякоў і аднаго выратаванага ад загубы матроса. Вальтэр Рогчэрсон—так звалі яго—расказваў, што а 8 гадзіне ўвечары пачаўся моцны ўзрыў і ў тую-ж хвіліну патухлі ўсе агні на крэйсэры. Крэйсэр нахіліўся і хутка пачаў тануць у воду. Камандзір рабіў усё магчымае, каб выратаваць слабага пасажыра, пасадзіў яго «ў лодку крычучы матросам: „Выратуйце лёрда Кітчынэра!“

Кітчынэр быў зусім спакойны, усё роўна як у сваім габінэце ў Лёндане.

Праз пяць хвілін «Гампшыр» пайшоў на дно і пацягнуў з сабою таемніцу трагічнай загубы.

Расказ Рогчэрсона пацьверджаецца паведамленьнямі маракоў з зьнішчыцеляў. За момант да зьніканьня крэйсэра, яны бачылі ў моры чатыры лодкі, пасьпеўшыя адыйсьці. У адной з іх нярухома стаяў высокі чалавек, падобны да лёрда Кітчынэра. Як дапушчаюць, што хвалі моцна бурапеніўшыя вакол лодак, патапілі іх.

Таямніца „Гампшыра“

А падводнай лодцы, пусьціўшай міну ў крэйсэр, больш ня спаміналі. Ніхто ня бачыў пэрыскопу, ні водны камандзір варожай лодкі не пахвастаўся, што патапіў крэйсэр, таксама як і ніводнае ваеннае судно плаваўшае ў гэтых рэдка наведываемых водах. Нямалая частка выпала-б на долю гэроя гэтага здарэньня: кайзэр уласнаю-б рукою ўкрасіў грудзі яго жалезным крыжам, і слава-б яго заўсёды была з ім.

Немцы прызналіся, што весткі аб сьмерці лёрда Кітчынэра імі былі атрыманы ад сваіх агэнтаў з Лёндану.

Магчыма з упэўненасьцю сказаць, што варожая падводная лодка не зьявілася прычынаю загубы «Гампшыра». Марскія экспэрты дапушчалі магчымасьць паяўленьня плавучай міны для паўночных берагоў Шатландзіі, але ніякага міннага поля тут ня існавала, і ў працягу пяці год вайны ня было прыкмечана ніводнай плавучай міны.

Адзіным праўдападобным дапушчэньнем можа быць думка толькі аб тым, што загуба Кітчынэра зьявілася вынікам яго нясупынных супярэчнасьцяў з «Інтэліжэнс-Сэрвіс».

Зараз-жа ўсьлед за загубаю Кітчынэра шэраг апазіцыйных дзеячоў адкрыта абвінавачвалі ангельскую палітычную паліцыю («Інтэліжэнс-Сэрвіс») у тым, што яе агэнтамі была закладзена страшэнная машына ў трум «Гампшыра».

Даказана, што пасьля катастрофы с «Гампшырам» іменна «Інтэліжэнс-Сэрвіс» распаўсюджваў абвержаныя потым весткі аб наліччы нямецкай падводнай лодкі.

(Працяг у наступным нумары).

На парозе вобыску.

Вялікае дзесяцігодзьдзе набліжаецца.

Фільмы да Кастрычніка

Белдзяржкіно рыхтуе да кастрычнікавых урачыстасьцяў дзьве спэцыяльныя фільмы: «Кастрычнік і буржуазны сьвет» і «БССР да 10-цігодзьдзя Кастрычніка». Да гэтага тэрміну таксама зьявяцца на экранах БССР, новыя кіно-фільмы—«Гірш Лекерт» і «Кастусь Каліноўскі».

Апрача таго, у вёску для сялянства будзе накіравана каля 80 кіно-перасовак.

Унівэрсытэт, лікпункты, выстаўкі...

Наркамасьветы прыстасоўвае да Кастрычніка адчыненьне вячэрняга рабочага ўнівэрсытэту, усебеларускай мастацкай выстаўкі, выдае 4 п'есы для сялянскага тэатру і г. д. Таксама будзе адчынена 110 новых лікпунктаў і 380 школ для малапісьменных.

Калёнія для бяспрытульных

Цэнтральная дзіцячая камісія адчыняе ў Кастрычніку ўсебеларускую калёнію для бяспрытульных дзяцей, разьлічаную на 150 чалавек. Пабудова калёніі ўжо блізіцца да канца і будзе каштаваць 100 тысяч рублёў.

У Менску будзе адчынен клюб-сталоўка для бяспрытульных таксама на 150 дзяцей.

Санаторы і інстытут

Не адстае і Наркам Аховы здароўя. Да дню 10-цігодзьдзя ён адчыняе ў Полацку санаторы па нэрвовым хваробам і ў Менску інстытут фізычных мэтадаў лячэньня.

Белмэдгандаль пачынае будаваць у дні кастрычніка вялікі фармацэфтычны завод, які абыйдзецца ў 180 тыс. рублёў.

У Віцебску

У горадзе будзе організавана акруговай выстаўка дасягненьняў за 10 гадоў, адчыняюцца новыя школы і шэраг розных прадпрыемстваў.

Рыхтуецца да друку брашура ўспамінаў удзельнікаў Кастрычнікавай рэволюцыі на Віцебшчыне.

ДЗЕЛАВОД ЛАВЫШ ПЕРАВЫХОЎВАЕ...

У Беларускім Інстытуце Соцыяльнага Перавыхаваньня „вучаць"... дошкай па галаве

Прозьвішча «Лавыш» для «Чырвонай Зьмены» ня новае. У канцы лістапада 1926 году «Чырвоная Зьмена» ў нататцы „Аб карысьці краты" пісала ўжо аб гэтым «перавыхавацелі» маленькіх злачынцаў.

Лавыш—гэта дзелавод Беларускага Інстытуту Соцыяльнага перавыхаваньня (Крынкі, Бабруйскай акругі). Мэта Інстытуту—шляхам прывучэньня да фізычнай працы, ізоляцыі ад гораду—перавыхоўваць маленькіх злачынцаў, хуліганаў і г. д. Справа-ж Лавыша—рэгістраваць прыбываючых, пасылаць ў Наркамасьветы паперкі і сэкратарстваць на пэдагогічных радах Інстытуту. Але „перавыхавацельскі" запал ня чужы і для Лавыша.

Быў вясёлы канец жніўня. Выхаванцы Інстытуту ўсе працавалі на сенажаці. Была горача і таму выхаванцы папрасілі дазволу пакупацца ў студзёнай рэчцы. Выхавацель і агроном, якія наглядалі за працай, ня супярэчылі.

Вясёлы рой дзяцей кінуўся ў ваду.

Канец жніўня быў вясёлы і дзецям у вадзе была ня менш весела. Барахталіся, плюхаліся і звонка крычалі. У гэты момант дзелавод Лавыш сумесна з загадчыкам Інстытуту сядзелі ў канцылярыі і чыталі паперку з Наркамасьветы. У паперцы было шмат важнага і таму, калі загадчык пачуў вясёлы шум з боку рэчкі, ён спыніў чытаньне і зьвярнуўся да Лавыша.

— Пайдзіце і супакойце.

На рэчцы было, як і раней, весела. З высокай гары Лавыш нешта пракрычаў дзецям. Яны, зразумела, з-за шуму нічога не пачулі. Лавіш паўтарыў яшчэ раз і потым парашыў «супакоіць» інакш. Са злосьцю **адарваў ён ад паркану дошку з вялікім цьвіком і кінуў. У натоўп купаючыхся.** Дошка трапіла ў мэту і **аднаму з выхаванцаў расшыбла лоб.**

Лавыш жадаў супакоіць канчаткова і ўсьлед за першай паляцела другая дошка. Яна трапіла па вуху другому выхаванцу. Астатнія дошкі паляцелі ў ваду і к шчасьцю нікога не зачапілі. Супакоіць гэткім мэтадам выхаванцаў ня ўдалася. Толькі страшэннае абурэньне ахапіла ўсіх дзяцей. Яны жадалі і маглі забіць у гэты момант ненавіснага Лавыша.

Два тыдні хваляваўся інстытут. Пэдрада і загадчык прыклалі ўсе сілы, каб загладзіць конфлікт, каб пакінуць Лавыша на старым месцы. Але дарэмна... Выхаванцы напісалі вялікую заяву ў Наркамасьветы. Сам Лавыш баяўся позна ісьці дамоў.

Загадчык прыбег да апошняй меры. На 150 рублёў была наладжана вялікая маёўка ў лес. Выхаванцам упяршыню далі тое, што да гэтага часу шмат якія з іх і ня сьнілі. На маёўцы Лавыш папрасіў выбачэньня і, пад уплывам вясёлага настрою, выхаванцы прабачылі.

Цяпер шмат якія з іх у гэтым каюцца. Лавыш сваіх «мэтадаў» перавыхаваньня не зьмяняе.

Спадзяемся, што Наркамасьветы справу перавыхаваньня былых злачынцаў даручыць пэдагогам, а тав. Лавыша аслабаніць ад такіх цяжкіх задач. **Віцебскі**

Саюзныя навіны

Праца з прызыўнікамі. Мазырскі АК ЛКСМБ правёў вялізную працу з прызыўнікамі 1905 году нараджэньня. Гарадзкія прызыўнікі былі разьбіты на групы і прымацаваны да ячэек. Адбыліся вечары провадаў.

Новыя ФЗВ. Менскі АК ЛКСМБ узбудзіў хадайніцтва аб арганізацыі пры барысаўскай фабрыцы імя Донбаля ФЗВ на 30 чалавек.

Таксама узьнята пытаньне аб арганізацыі ФЗВ кулінараў (павароў) на 20 чалавек. Школа павінна ўтрымлівацца на сродкі Белрабсэкцыі, МЦРК і іншых зацікаўленых установ. Для школы трэба будзе адвесьці спэцыяльную сталоўку дзеля практычных заняткаў.

У Барысаве арганізуецца новая профтэхшкола. Менскім акругкомам праведзена падрыхтоўчая праца да організацыі ў Барысаве профтэхшколы будаўнікоў. У школе будуць два цэхі: сталярна-плотнічны і каменна-печны. Працяг навучаньня—3 гады. Паступаючыя павінны мець адукацыю вясьцігодкі.

Перад асеньняй сяўбой.

По весткаах Наркамзему, у цэнтральных і паўднёвых акругох Беларусі ПАЧАЛАСЯ АСЕНЬНЯЯ ПАСЕЎНАЯ КАМПАНІЯ.

На месцох праводзіцца ачыстка насеньня разьмяркаваньне якога паміж сялянамі адбываецца праз саўхозы.

Значна ПАВЯЛІЧЫЎСЯ ПОПЫТ СЯЛЯНСТВА НА МІНЭРАЛЬНЫЯ ЎГНАЕНЬНІ, у зьвязку са зьніжэньнем цаны на іх з 55 да 36 рублёў за тону.

250 тысяч Асінастрою

Для выкананьня намечаных на 1927 год работ па пабудове Асінастрою, Саўнарком пастанавіў асыгнаваць дадаткова 100 тысяч рублёў з крэдытаў на электрабудаўніцтва і 150 тысяч з сродкаў мясцовых бюджэтаў за копіт экономіі ад ліквідацыі 4-х акругаў БССР.

У тры радкі.

○ 15-га верасьня зачыняецца **піонэрскі дом адпачынку ў Курасоўшчыне**, праз які было прапушчана звыш 100 дзяцей.

○ **У бягучым сэзоне на грамадзкія работы ў Менску было асыгнавана 200 тысяч рублёў.**

○ **Конкурс на лепшую вясковую касу ашчаднасьці** наладжваецца з 15 верасьня Наркамфінам БССР.

○ **Выдаткі на ўтрыманьне дзіцячых дамоў** у Беларусі складаюць сёлета 1.139.000 руб.

○ **1-га верасьня пачаліся заняткі ва ўсіх школах Менску.**

○ За апошні час з розных акругоў БССР паступіла ў фонд **„Наш адказ Чэмбэрлену" каля 30.000 руб.**

177 новых камандзіраў

Аб'яднаная Беларуская Вайсковая Школа выпусьціла 177 новых камандзіраў. Гэта першы выпуск аб'яднанай школы.

У ліку выпускнікоў—30 артылерыстых, правучыўшыся 4 гады і 147 пяхацінцаў, правучыўшыся 3 гады.

Сярод закончыўшых школу 36,7 процантаў рабочых, 56,8 проц. сялян, 5,4 проц. служачых і 1,1 проц. інш.

Усе яны будуць разасланы ў розныя канцы СССР для працы ў якасьці каманднага складу.

Беднякам акажуць дапамогу

Камітэты сялянскай узаемадапамогі пачалі падрыхтоўку да васеньняй пасяўной кампаніі.

На мясцох зараз абмяркоўваецца пытаньне аб аказаньні дапамогі насеньнем бедняцкім гаспадаркам і пацярпеўшым ад градабіцьця ці гурагану. Па вёсках высьвятляюцца патрэбы сялянства ў азімым насеньні. Жыта для пасеву будзе закуплена праз сельска-гаспадарчую кооперацыю.

На будучы год

Летам 1928 году Менск будзе мець 2 басейны для плаваньня: адзін у гарадзкім садзе, другі—на Кашарах.

Будаўнічыя работы вядзе Комхоз.

Лепшы басейн будуецца ў Кашарах. Ён будзе даўжынёю ў 100 мэтраў.

Падрыхтоўка настаўніцтва

1-га кастрычніка закончваюць сваю працу курсы па перападрыхтоўцы настаўніцтва пры Наркампрацы БССР.

Курсы маюць выпусьціць 100 асоб, якія будуць разьмеркаваны па вясковых школах.

Куды пайсьці?

Сёньня ў кіно-тэатрах Менску пачынаюць дэманстравацца наступныя кінофільмы: кіно «Інтэрнацыянал»—«Агні кафэ-шантана»; «Культура»—«Зарэ»; «Пролетары»—«Ніпіш»; «Спартак»—2-я сэрыя фільму «Спід»; «Чырвоная Зорка»—«Пад сьпевы колаў».

Аб фільмах «Зарэ» і «Пад сьпевы колаў» мы чакаем водзываў нашых чытачоў.

Ніводнага а-за школай

Дапаможам правядзеньню ўсеагульнага навучаньня

Чым выклікана выдаўная пастанова Менскага гарадзкога савету аб увядзеньні ўсеагульнага абавязковага навучаньня? Наш супрацоўнік гутарыў аб гэтым з інспэктарам Нарасьветы тав. Брыгневічам, які паведаміў наступнае:

Пастанова гарсавету зьяўляецца ўпаўне своечасовай і неабходнай. Яна выклікана, галоўным чынам, малой колькасьцю дзяцей школьнага ўзросту ў школах, што зьяўляецца вынікам **неабавязковага навучаньня.**

Запраўды. У той час, калі колькасьць дзяцей школьнага (8-11 гадоў) узросту складае па нашых вылічэньнях 8500 чал., ва ўсіх школах Менску летась вучылася толькі 5617 дзяцей гэтага ўзросту. Як бачым, процант навучаючыхся параўнаўча невялікі—66.

Акрамя таго, у групах 1—IV прызначаных для 8—11 гадовых дзяцей вучыцца шмат пераросткаў—12, 13 і нават 14 гадоў—(42 проц). Іначай кажучы, няма нормы, парадку і сыстэмы ў пасылцы дзяцей у школы.

Што адсюль вынікае? Папершае—паступіўшы позна ў школу вучань пакідае не ня скончыўшы (ніжэйшая няпоўная адукацыя). Падругое—рознастайны ўзрост вучняў у адной групе значна ўскладняе і абцяжарвае работу настаўніка, якую цяжка дапасаваць да ўсіх гэтых узростаў.

Нарэшце, магчыма, што частка дзяцей, галоўным чынам, бедныя, зусім ня ўбачаць школы, што зьяўляецца крыніцай вечнай непісьменнасьці. Магчымасьць пазбавіцца ўсіх гэтых нежаданых фактаў і дае нам пастанова Менгарсавету аб увядзеньні ўсеагульнага навучаньня.

Але адной пастановы мала, апроч яе патрабуецца яшчэ і рэальныя магчымасьці. Ці-ж маюцца яны ў Менску?

Так, маюцца. Абхоп усіх 8-гадовых дзяцей вучобай патрабуе па нашых вылічэньнях толькі ўтварэньня 12 новых першых груп, што ўпаўне магчыма ажыцьцявіць.

Такім чынам, мы бачым, што справа ўсеагульнага абавязковага навучаньня зусім не зьяўляецца ўтопіяй.

Трэба толькі ўзварушыць грамадзкую думку ўсіх працоўных вакол гэтай справы, дабіцца пасылкі ўсіх 8-мігадовых дзяцей у школы і наладзіць дапамогу тым з іх, хто ня мае вопраткі, абутку і падручнікаў.

З.

За зьніжэньнем цэн

А далей?

„Беларускі ларок"—адна з тых кооперацыйных організацый, якая абслугоўвае нашы рабочыя краіны.

Яе маленькія крамы магчыма сустрэць на Пярэсьпе, Серабранцы і нават у далёкім Козыраве.

Гэтыкі крамамі „Беларускі ларок" добра абслугоўвае акраіны. А ортымэнт тавару падобраны належны: бакалея, газа, пара кавалкаў парквалю, мыла і інш.

Калі быў дадзен загад Наркамгандлю аб цэнах, „Беларускі ларок" першы яго выканаў і цэны да першага мая былі зьніжаны на 8 проц., а 1-га чэрвеня яны падышлі да 9 проц. зьніжэньня. **А далей да гэтага часу ні на адну сотую проценту цэны ня зьнізіліся.** Праўленьне „Беларускага ларка" тлумачыць гэта тым, што прамысловасьць ледзь зьніжае.

Але чаму тады МЦРК, Белкоопсаюз, чыгуначныя кооператывы, працягваюць працу па зьніжэньню?

Чаму Белкоопсаюз, напрыклад, за апошнія месяцы мае ў гэтай галіне значныя посьпехі.

Праўленьне „Беларускага ларка" на гэтае пытаньне не адказвае.

Экран і сцена

Падмусьленая халтура

(Фільм „Сын Правадыра").

Калі ў вас будзе жаданьне добра выспацца ў кіно—ідзіце глядзець „Сын Правадыра».

„Вялічэзны" амэрыканскі кіно-роман да таго пусты, што і глядзець няма на што. Французкія капіталістыя прыгнятаюць афрыканскія народы сваіх калёній, афрыканцы паўстаюць, а далей фільм абяртаецца ў тое, што сын аднаго з правадыроў паўстаньня начальнік паўстанскага атраду дапамагае аднаму французкаму жавіху выратаваць з рук эміра аявесту. Нявеста выратавана, амэрыканскі, сухі папалунак—і фільму канец.

— Што-ж вы—спытаеце—адбываецца на працягу 14 частак карціны?

— Бязглуздая летаніна «афрыканскіх» коняў, на адным і тым-жа месцы. І гэтая летаніна завецца вайной.

Б.

Тэатральная хроніка

○ ІІ-гі Беларускі Дзяржаўны Тэатр, які пачне гастраляваць у Менску з 1-га кастрычніка, будзе ставіць свае спэктаклі 4 разы ў тыдзень. З прычыны гэтага, памяшканьне 1-га БДТ будзе вольна 2 разы ў тыдзень.

Каб выкарыстаць гэтыя 2 дні, пасрэдбюро працмастацтва распачала перамовы з шэрагам выдатных маскоўскіх артыстых, музыкаў, пяўцоў і г. д. Апошнія будуць наладжваць у памяшканьні БДТ 2 разы ў тыдзень свае канцэрты.

○ 5-га верасьня калектыў маскоўскай мастацкай опэры выехаў з Менску. На шляху свайго зваротнага падарожжа ў Маскву ён магчыма спыніцца і дасьць некалькі гастроляў у акруговых гарадох БССР.

○ Гэтымі днямі прыяжджае ў Менск вядомы сатырычны тэатр „Крывое Люстра".

Гастролі „Крывога Люстра" пачнуцца 9-га верасьня.

Шахматна-шашечныя навіны

○ Скончыўся „турнір сямі". Як і трэба была чакаць, пераможнікам зьявіўся **С. Лапідус.** За ўвесь час турніру паказаўшы вялікую вытрыманасьць і даўшы некалькі партый добрай позыцыйнай і комбінацыйнай гульні, ён абагнаў сваіх конкурэнтаў.

Некалькі рэ тсідава згуляў т. Гаві. Добоа згуляў т. Кацнэльсан.

○ Чытачы бібліотэкі ім. **Крупскай** організавалі шахматны турнір, які скончыўся з вялікім посьпехам.

Згублены:

— Комсамольскі білет за № 55516 на імя **Цыпкінай Ф.,** выдадзены Менакругкомам ЛКСМБ.

— Кандыдацкая картка за № 86 на імя **Гімельштэйна Ізраіля,** выдадзеная Слуцкім АКЛКСБ.

— Кандыдацкая картка за № 114 на імя **Думса Э. Г.,** выдадзеная Мазырскім Акругкомам ЛКСМБ.

— Кандыдацкая картка за № 766 на імя **Столавецкага,** выдадзеная Менакругкомам ЛКСМБ.

— Комсамольскі білет за № 34188 на імя **Яблакава Цімахвея,** выдадзеная Віцебскім акругкомам ЛКСМБ.

— Комсамольскі білет за № 42460 на імя **Шведа В. О.,** выдадзены Менакругкомам ЛКСМБ.

— Комсамольскі білет за № 38027 на імя **Гаравога Васіля,** выдадзены Віцебскім акругкомам ЛКСМБ.

— Асабовая картка на імя **т. Вініка І.** выдадзеная Менакругкомам ЛКСМБ.

Верасень на двары... за кніжку!

Іспыты ў ВНУ і рабфак закончыліся.

Новыя кадры моладзі бяруцца за вучобу

3 трохсот—120

Закончыўся адбор на рабфак

У канцы жніўня доўгія, маўклівыя рабфакаўскія калідоры загудзелі галасамі моладзі, зьявіўшайся трымаць прыёмовыя іспыты. Гарадзкія рабочыя зьмяшаліся з сялянскімі хлапцамі ў саматканых сьвітках, якія зьехаліся з усіх куткоў Беларусі.

Наплыў новапаступаючых у сёлетнім годзе перавысіў усе чаканьні: было падана каля 300 заяў.

Дні іспытаў і напружанай працы прыёмовай камісіі здаваліся нявыносьліва доўгімі для паступаючых.

Нарэшце, вынікі прыёму апавешчаны.

* * *

Усяго прыняты **122** асобы, з якіх 118 на першы курс і 4—на другі.

Соцыяльнае становішча новых слухачоў ўпаўне здавальняючае: рабочых ад варштату—47 процантаў, сялян і батракоў—30 процантаў, астатнія—саматужнікі і служачыя.

У параўнаньні з мінулым годам **павысіўся партыйны склад прынятых:** членаў і кандыдатаў КП(б)Б—45 процантаў і комсамольцаў—34 проц.

Па ўзросту пераважваюць 20, 21, 22 і 23 гады.

* * *

З 280 падаўшых заявы аб прыёме ўпаўне здавальняюча па ўсім прадметам адказалі 32 асобы. У астатніх прынятых засталіся „хвосьцікі", ад якіх яны павінны будуць пазбавіцца ў працягу навучальнага году.

Характэрна, што больш усяго „рэзаліся" па беларускай і расійскай мовах, а таксама па матэматыцы. «Клясычных» адказаў па грамадазнаўству, як у ВНУ, ня было. Калі хто ня ведаў, як адказаць на тое ці іншае пытаньне, дык проста казаў: „*ня ведаю*".

Прыёмовая камісія пры адборы слухачоў кіравалася, галоўным чынам, соцыяльным станам і вытворчым стажам. Кожнага паступаючага па грунце акадэмпасьпяховасьці яго. Таксама прымаўся пад увагу стаж грамадзкай працы, адсутнасьць якога служыла адным з асноўных матываў для няпрыёму. **Залуцкі.**

Напярэдадні вучобы

Закончыліся іспыты для паступаючых у БДУ.

Ціха стала зноў у доўгіх пэдфакаўскіх калідорах. Толькі калі-ні-калі пройдзе навічок з таварышом і працяжна расказвае:

— Вось у гэтых дзьвярох... Колькі прышлося нашаму брату пахваляваццa...

Ужо скончыла сваю працу прыёмовая камісія.

Лічбы даюць нам наступны малюнак. Усяго было дапушчана да іспытаў у БДУ 1506 чалавек, з іх 122 партыйцы і 318 комсамольцаў. Па соцыяльнаму становішчу паступаючыя разьмяркоўваюцца наступным чынам: рабочых і дзяцей рабочых 135 чалавек, сялян і дзяцей сялян 304 чалавекі. Астатнія—служачыя і іншыя.

Усяго з ліку падаўшых заявы і дапушчаных да іспытаў зьявілася на экзаміны 85 процантаў.

З ліку паступаючых 35 процантаў „зрэзалася". Галоўным чынам „садзіліся" па матэматыцы і грамадазнаўству. Па грамадазнаўству асабліва непадрыхтаванай аказалася моладзь, прыехаўшая з мястэчак і вёсак, у ліку якіх і значная колькасьць комсамольцаў. Характэрна, што гэтая моладзь лепей разьбіраецца ў практычных пытаньнях. Гарадзкія-ж мацней падкаваны па тэорэтычным пытаньням. Усё-ж, у параўнаньні з мінулым годам, паступаючыя лепей падрыхтаваны і больш сур'ёзна адносіліся да экзаменаў, хоць і былі кур'ёзы, як напрыклад:

— «Профсаюзы—гэта партыя».

495 чалавек будуць прыняты ў БДУ.

Хутка за сталамі лябараторый і габінэтаў навічкі ўкусяць салодкасьць унівэрсытэцкай вучобы.

Р.

ВЫПІСВАЙ, ЧЫТАЙ, РАСПАЎСЮДЖВАЙ „Чырвоную Зьмену"!

Адказныя рэдактары { А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24867 Менск, 2 друкарня БДВ.